

UUDISED

Jalutuskäik äratas mälestused

Varasematel aastatel ülipopulaarseks kujunenud öhtused jalutuskäigud Türi linna ajaloo seotud kohtadesse ei nõita sugugi hääbumise märke. Huvitavaid kohti on Türi linnas ja vallas veelgi. Ja juttu jätkub kauemaks.

MERIT MÄNNI
rleht@tyri.ee

Kolmapäeva öhtupoolikul kogunes Türi muuseumide-maja ette paarikümnest huvilisest koosnev seltskond, kes ei pidanud millekski järsult tumedaks tõmbunud taevast ja kaugusest kostvat äikese-mürinat. Lihtsalt kevadpealinna üritustesarja kuuluv öhtune jalutuskäik Türi linnas tundub liialt ahvatlev, et vihmakartuses end tuppa lukustada. "Mind ei üllata üldse, et teid nii palju kohale on tulnud," alustab muuseumi juhataja Pille Kuulme. Tema edasine jutt mattub aga automürasse ja ta teeb ettepaneku liikuda maja taha. Jalutushuvilised kiidavad mõtte heaks ja nii sammubki kogu seltskond ümber nurga muuseumihoone taha. Vastukaaluks automürinale kostab seal juttu taustaks hoopis ehe linnulaul. "Juba eelmisel aastal uuriti, et kas ka seekord öhtused jalutuskäigud tulevad," jätkab Kuulme. Ta on paar kuud sellepärast südant valutanud, kuna kahel möödunud aastal võtsid jalutajad asja tõsiselt ja nii sai kogu Türi linn juba risti-põiki läbi käidud.

Siiski olid mõned valged laigud kaardil veel tähistamata ja nii võeti kolmapäeva öhtul suund Vabrikukülla

Metsakombinaadi väravate ees võtsid jalutajad abiks vanad fotod, et võrrelda, kui palju erineb praegune vaade fotol kujutatust.

Merit Männi

– kunagise paberivabriku ja metsakombinaadi maadele.

"Hakkame siis jalutama!" kutsub Pille Kuulme kõiki ja minnaksegi mööda Vabriku puisteed liikvele. Muuseumi teadur-pedagoog Erika Jaanhold annab käigupealt lühiülevaate paberivabriku ajaloo kohta. Olid vast tuleviku-visionäärid need omaaegsed mõisnikud, kes otsustasid lükata Türi elu käima, rajades siia paberivabriku.

Jalutajad kõnnivad mööda endistest paberivabriku tööliste ehitatud majadest, mille kohta võiks naljatamisi öelda: tsariaegsed ridaelamud. Paberivabrikut ja selle töölist pole enam ammu, ent puidust mitmepereelamud on alles ja praegused elanikud elavad seal oma elu.

Tundub, et Erika jutu-

le on sõna sekka ütelda pealgi jalutajal. Kunagisi aegu meenutab keegi, kes ise Vabrikukülas elanud ja teine, kes elab seal praegugi. "Aga mina olen käinud Vabriku tänava lasteaias" või hoopis "Selles majas oli kunagi raudteelaste haigla, kus kõik arstid rääkisid ainult vene keelt" stiilis meenutusi kostub vasakult ja paremalt. Tõeliselt informatiivne jalutuskäik, eriti muuseumitöötajate jaoks, sest nii tekibki ajalugu.

Metsakombinaadi väravate juurde jõudes saab Erikal äkki juttu otsa. Mitte sellepärast, et tal kodutöö tegemata oleks, vaid seetõttu, et muuseumi valduses pole eriti palju materjale selle omaaegse Türi rahva kõige suurema tööandja kohta. Õnneks on muuseumirahval välja käia oma

"salarelv" Maime Saar, kes kunagi aastaid metsakombinaadis töötas.

Praegu on raske uskuda, et see hüljatud ja pooleldi lagunenud hoonete kogum andis omal ajal tööd pea pooltele Türi linna elanikele. Kindlasti on paljudel veel kodus alles taburette – neid, millel neli jalga ja auk keskel. See oli Türi Nokia! Kuigi 1950ndate aastate algperioodil asutatud metsakombinaat elas üle nii paremaid kui halvemaid aegu ja ligi kümne aasta eest lõpetati seal igasugune tegevus sootuks, oli Maimel oma endise töökoha kohta vaid head meenutada. Kahju vaid, et selle koha peal, kus Maime jõudis jutuga kontorivõimlemiseni, otsustas seni kannatlikult oodanud vihmapihv end öhtuste jalutajate kohal tühjendada.

PÄÄSTEKESKUSE JA POLITSEI TEATED

Kulupõlengud

9. juunil kell 13.55 põles Kirna külas 20m² kulu.

9. juunil kell 13.28 põles Kirna külas pool hektarit kulu elektriliini all. Tulekahju sai alguse purunenud elektriliinist.

9. juunil kell 11.52 põles Kirna külas 100m² kulu.

7. juunil kell 14.48 põles Karjakülas pool hektarit kulu.

Röövimine, tänavakuritegu

8. juunil kella 2 ajal öösel tungisid kaks tundmatut meest Türi linnas Koidula tänaval selja tagant kallale 1962. aastal sündinud meesterahvale ning võtsid ära kannatanule kuuluvad botased, mobiiltelefoni Nokia, sularaha, kullast abielusõrmuse ja võtme-kimbu. Kahju 4400 krooni.

Joobes juht

7. juunil kella 21.05 ajal juhtis 1988. aastal sündinud alkohoolijoo-bes meesterahvas Türi -Tori tee 1. kilomeetril sõiduautoot Volvo 460, omades kehtivat karistust sarnase teo eest.

Liiklusõnnetus

8. juunil kella 19.45 ajal toimus liiklusõnnetus Türi Pärnu–Rakvere–Sõmeru tee 77. kilomeetril, kus ülekäiguraja ees peatunud sõiduautole Porsche 911 Turbo, mida juhtis 35aastane Madis, sõitis tagant otsa mootorrattas Yamaha YZF 750R, mida juhtis 24aastane Heigo. Mootorratta juht toimetati vigastustega Järvamaa haiglasse.

Varastatud sõidukõlbmatu auto

Ajavahemikul 9. juuni kell 20.30 kuni 11. juuni kell 7 on Tori külas asuva talu piirdeta territooriumilt ära varastatud sõidukõlbmatu Opel Omega Caravan. Kahju 5000 krooni.

NÄDALA PILT

Merit Männi

Pühapäeval toimus Türi kultuurimaja pargis käsitöölaad, kust oli võimalik soetada endale kohalike käsitöömeistri-te poolt valmistatud esemeid.

Lisaks imeilusatele kaltsuvaipadele, käsitsi maalitud siidisallidele ja kootud-heegeldatud rättildele ja mütsidele pakuti müügiks ka maale, ehteid ja muud.

Kellel ostud sooritatud, sai kätt proovida viltimise töötoas või nautida pisikest moeshowd.

Merit Männi

Pühapäeval leidis Türi lauluväljakul aset Eesti naistelauluseltsi korraldatud laulupäev, mis tõi Türi kokku kuuskümmend naiskoori üle Eesti.

Kuigi läbi linna kulgevat laulupeorongkäiku jälgis tänavate ääres suhteliselt kasin pealtvaatajaskond, said kontserdi ajaks pea kõik laululava pingiread publikut täis.

Naiskoorede kaunikõlalisele laulule pakkusid vaheldust rahvatantsurühmade Karap ja Vallatsi meestantsijad ning etteaste tegi ka orkester Türi.

Kuningannaga õnnestus kohtuda ka türilastel

Kolmapäeval külastas Belgia kuninganna Paola oma Eesti-visiidi käigus ka Vodja kooli ja kuulas kontserti, mille pani kokku ja õpetas lastele selgeks kooli muusikaõpetaja, türilane Ulvi Tamm.

ANU BOLLVERK
rleht@tyri.ee

Nii kõrgeid külalisi võõrustas Vodja kool esimest korda, aga muljed sellest olid väga head. „Kuninganna oli väga ilus ja lihtne ja paistis, et ta oli kõigest, mis me talle pakkusime, väga huvitatud,“ ütles muusikaõpetaja Ulvi Tamm.

Tervituseks laulis koolipeere vallooni šansooni „A la claire fontaine“, mille prantsuskeelsed sõnad aitas lastel selgeks saada kooli õpetaja Tõnu Önnepalu. „Tundus, et valisime õige laulu, sest enne kroonitud pea saabumist nägi üks Belgia ajakirjanik juhuslikult noodilehte ja võt-

tis kohe laulu üles,“ rääkis Ulvi Tamm.

Pärast arutelu kooli juhtkonnaga ja tundide külastamist ning õpilastega suhtlemist kuulasid külalised saalis koolipere kontserti. Lapsed laulsid oma loomingulise regilaulu ja õpetaja Taavi Tikerpalu esitas kooli laulukonkursil publiku lemmikuks saanud vendade Urbide laulu „On läinud aastaid“. Pärast kontserti vahetati kingitusi. Lapsed kinkisid kuningannale isetehtud käsitööd - Türi kihelkonna triibumustriga vaiba, raamatu Vodja mõisast, heade soovide nimekirja Belgia lastele, kooli kokkade küpsetatud rukkileiva ja joonistuse kuningannast. Vastukingitusena andis kuninganna kooli nõukogu esimehele Hannes Tamjärvele üle kolm jalgratast.

Kuningannat tervitavate õpilaste hulgas olid ka türilased Ave ja Henri Pärn. 4. klassi lõpetanud Ave ütles, et enne kunin-

Ulvi Tamm soovis klassis kuningannat tervitada Rene Espere lauluga „Ärkamise aeg“.

Anu Bollverk

ganna kohalejõudmist oli tal väike pabin sees, aga see läks kiiresti üle, sest kõrge külaline tundus olevat väga sõbralik ja lahke.

Vodja kooli ei sattunud kuninganna Paola mitte juhuslikult. Kooli tegevusterapeut Hele Aluste on õppinud ja töötanud

Belgias ja loonud sidemed ka Belgia saadikuga Eestis, kes kuningannale Vodja kooliga tutvuda soovitas. „Eks see külaskäik ole kui tunnustus initsiatiivile erarahiduses,“ arvas Tallinna Rocca al Mare kooli direktor Rein Rebane.